

N E D E R L A N D S E
BACH
19
21
V E R E N I G I N G

Algemene informatie en jaarcijfers 2018

Naam: Stichting de Nederlandse Bachvereniging
RSIN: 007085126

Postadres: Postbus 295
3500 AG UTRECHT

Bezoekadres: Plompstorengracht 21
3512 CB UTRECHT

Doelstelling

De Nederlandse Bachvereniging is opgericht in 1921. De stichting is statutair gevestigd te Utrecht en heeft ten doel de kunst van Johann Sebastian Bach en diens tijdgenoten, voorgangers en navolgers te bestuderen en te verbreiden. Daarnaast kan de stichting ook muziek van andere stijlperiodes uitvoeren. Om dit doel na te streven, heeft en afficheert de Nederlandse Bachvereniging zich als een instrumentaal en vocaal ensemble. De stichting organiseert concerten met het ensemble, geeft geluids- en beeldopnamen uit en ontwikkelt en volgt al hetgeen in haar macht ligt om de doelstellingen te bewerkstelligen. Zodoende is er de laatste jaren ook aandacht geweest voor educatieve programma's en talentontwikkeling.

Bestuur

Stichting de Nederlandse Bachvereniging had in 2018 een bestuur dat als volgt was samengesteld:

A.F. van der Touw, voorzitter
P.W. Mol, penningmeester
G.A. Verbeet, secretaris
P. Bommel (per 1 april 2018), tevens lid van de financiële commissie
H.L. Buis, tevens lid van de financiële commissie
M.T.H. de Gaay Fortman
P.W. Moerland (tot 1 april 2018)
A. Nicolai
M.M. Roorda
M.A. Scheltema
K.J. Storm (tot 1 september 2018)

Als gevolmachtigde was mevrouw W.P. Mooij als algemeen directeur in het handelsregister ingeschreven.

Het bestuur van de Nederlandse Bachvereniging kent en onderschrijft de principes van de Governance Code Cultuur, de Code Culturele Diversiteit en de Fair Practice Code en past deze zoveel als mogelijk toe.

Fiscale positie

De stichting heeft sinds 1 januari 2008 de ANBI-status en is vanaf 1 januari 2012 officieel een Culturele Instelling. Dit houdt in dat natuurlijke personen giften aan de stichting kunnen doen, die bij de inkomstenbelastingaangifte aftrekbaar zijn. Jaarlijks vergewist de Nederlandse Bachvereniging zich ervan dat de organisatie aan alle voorwaarden voor de ANBI-status voldoet.

De stichting is onderworpen aan vennootschapsbelasting. Gegeven de aard van de activiteiten is ook sprake van aangifteplicht uit hoofde van loonbelasting en omzetbelasting.

Financieringsmix, risicomanagement, AVG

Financieringsmix

De Nederlandse Bachvereniging heeft een stabiele financiële positie. Zowel de liquiditeit (de mate waarin de Bachvereniging aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen) als de solvabiliteit (de mate waarin met het eigen vermogen bedrijfsrisico's kunnen worden opgevangen) zijn voldoende gewaarborgd. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de Nederlandse Bachvereniging in geval van nood een beroep kan doen op Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging. Dat ontslaat ons echter niet van de verplichting en de ambitie om te onderzoeken op welke manier wij de financiële stabiliteit optimaal kunnen waarborgen en verbeteren.

De Bachvereniging is trots op haar pioniersrol in cultureel ondernemerschap. Al sinds 1990 is zij ervan doordrongen dat een grote mate van zelfredzaamheid de organisatie duurzaam en minder kwetsbaar maakt. Iedereen die onze activiteiten ondersteunt is ons buitengewoon dierbaar. We zijn veel dank verschuldigd aan het FPK en de Gemeente Utrecht voor hun meerjarige subsidies, aan diverse (private) fondsen, (bedrijfs)donateurs, commerciële instellingen, regionale subsidiënten zoals de gemeentes Maastricht en Gooise Meren, en vrijwilligers. Hun hartverwarmende steun helpt ons niet alleen in financiële zin om onze doelstellingen waar te maken, maar toont ook aan dat onze ambities breed worden gedragen en gestimuleerd. In 2018 ontving de Bachvereniging 22% subsidie en verwierf zij 78% aan eigen inkomsten.

Risicomanagement

De voornaamste risicofactoren voor de toekomstige exploitatie van de Nederlandse Bachvereniging vormen de inkomsten uit rijkssubsidie (FPK), gemeentesubsidie (Utrecht) en de inkomsten uit sponsoring. In 2017 en 2018 waren deze risico's minder urgent dan in 2016, doordat Deloitte zich inmiddels voor drie jaar (2017-2019) als nieuwe sponsorpartner aan de Nederlandse Bachvereniging heeft verbonden en het FPK voor de jaren 2017-2020 subsidie toezegde. De in samenspraak met het bestuur van Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging gedefinieerde en vastgestelde continuïteits- en risicoreserves behouden echter hun relevantie voor de toekomst. De doelstelling van St. Ondersteuning is om onvoorziene wegvallende inkomsten op te vangen en continuïteit voor ten minste vier jaar te garanderen. In die overbruggingsperiode heeft de Bachvereniging gelegenheid om de exploitatie conform de veranderde situatie aan te passen. We hebben hiertoe negen verschillende scenario's ontworpen, waarbij de maatregelen steeds zijn gericht op zo veel mogelijk continuering van de activiteiten van de Nederlandse Bachvereniging, zonder wezenlijke aanpassingen aan het profiel en de missie.

De risicomatrix van de Nederlandse Bachvereniging wordt jaarlijks herijkt en indien nodig herzien.

AVG

In 2018 heeft de Nederlandse Bachvereniging beleid conform de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) ingevoerd. Er zijn een (extern) Privacyreglement en een (intern) Privacybeleid opgesteld, inclusief een procedure over hoe te handelen bij datalekken. Met alle relevante derden zijn verwerkersovereenkomsten inzake verwerking van persoonsgegevens afgesloten. Het personeel is geïnformeerd en betrokken bij het 'AVG-proof' maken van de organisatie. Alle medewerkers zijn op de hoogte van (de essentie van) het Privacyreglement en het Privacybeleid en hebben een Privacyverklaring ondertekend.

Reeds in 2017 heeft de Bachvereniging juridisch advies ingewonnen met betrekking tot de belangrijkste verwerkersovereenkomsten. Dit advies duurde tot in 2018 voort.

Directie, kantoor en ensemble

Het jaar 2017 is de boeken ingegaan als het jaar waarin een geheel nieuwe directie werd benoemd; 2018 was het jaar waarin deze directie ook daadwerkelijk de leiding nam. Sinds 2018 heeft de Nederlandse Bachvereniging een algemeen directeur die eindverantwoordelijk is en een artistiek leider die verantwoordelijk is voor alle artistieke zaken, met name concertprogramma's, casting, keuze voor gastdirigenten en kwaliteitsbewaking van het ensemble. Hiermee is de organisatie afgestapt van de tweehoofdige directie en sorteert het bestuur voor op de voorgenomen transitie naar een Raad-van-Toezichtmodel, waarbij de algemeen directeur de functie van directeur-bestuurder zal krijgen.

Sinds 1 januari 2018 stuurt algemeen directeur Willemijn Mooij de Nederlandse Bachvereniging aan. Zij is enthousiast en zorgvuldig te werk gegaan en paart helder beleid aan brede belangstelling, zowel voor de muziek, de sector en de processen, als voor de grote variëteit aan mensen met wie de Bachvereniging te maken heeft.

Op 18 juni 2018, tijdens een buitengewoon concert in TivoliVredenburg in Utrecht, droeg artistiek leider Jos van Veldhoven letterlijk en figuurlijk het stokje over aan Shunske Sato, tot dan concertmeester van de Bachvereniging. Jos van Veldhoven was 35 jaar aan de Nederlandse Bachvereniging verbonden. We zijn bijzonder trots op wat hij heeft bereikt voor de oude muziek en dat de Nederlandse Bachvereniging en hij zo lang samen hebben mogen optrekken.

De Nederlandse Bachvereniging stelt belang in een compact en daadkrachtig team van gedreven medewerkers en professionele krachten op sleutelposities. Voor het beloningsbeleid volgt de Nederlandse Bachvereniging – zolang er geen eigen CAO is voor de ensemblesector – de CAO Toneel en Dans; ook de directie valt binnen die CAO. De kantoororganisatie van de Nederlandse Bachvereniging had op 31 december 2018 een personeelsbestand van 15 mensen en in totaal 11 fte.

Het ensemble van de Nederlandse Bachvereniging bestaat uit een instrumentale en vocale kernbezetting, aangevuld met remplaçanten en gastmusici. In 2017 besloot de artistiek leider dat de wijze waarop de Nederlandse Bachvereniging de muziek van Bach uitvoert (met ripiënist/steunzangers, nooit met koor), het hebben van een koor niet langer rechtvaardigt. In juni 2018 zijn door middel van audities twaalf zangers geselecteerd die gezamenlijk het nieuwe vocaal ensemble van de Nederlandse Bachvereniging vormen. Deze groep is samengesteld uit zangers die in de afgelopen vijf jaar hun medewerking hebben verleend aan projecten van de Nederlandse Bachvereniging. Bij een grotere bezetting wordt gebruik gemaakt van een vaste pool van remplaçanten.

De organisatie heeft geen musici in dienst. Per project wordt de bezetting bepaald op basis van voorkeurslijsten en beschikbaarheid. De musici worden op basis van een factuur betaald of verloond via een extern bureau.

Beleid

Artistiek

De artistieke keuze voor All of Bach betekent dat de muziek van Johann Sebastian Bach de programmering al enkele jaren domineert. Hoewel Bach altijd de hoofdmoot van onze programmering zal zijn, hebben we door het loslaten van de deadline van het project All of Bach meer ruimte gecreëerd voor andere componisten die Bachs muziek in haar context plaatsen. De gevolgen van dit besluit zullen vooral in 2019 en later merkbaar zijn, maar de programmering van de Nederlandse Bachvereniging was ook in 2018 al gevarieerd: naast Bach klonken werken van bekende componisten als Biber, Purcell, Handel, Haydn en Fauré, en minder bekende parels van bijvoorbeeld De Rossi, Abel, Legrenzi en Hurel.

Spreiding en bereik

Niet alleen in repertoire, maar ook in regionale spreiding vindt de Nederlandse Bachvereniging brede vertegenwoordiging en variatie van groot belang. In Utrecht, Naarden en Amsterdam treden we al jaren zo frequent op dat we er series voor verkopen. Maar ook in Eindhoven, Rotterdam, Groningen, Den Haag, Kampen, Maastricht, Tilburg, Haarlem, Alkmaar en Aardenburg treden we jaarlijks minstens één keer op. Hoewel wij tevreden zijn over de spreiding van onze concerten, zien we dat het buiten de randstad soms moeilijk is om substantiële bezoekersaantallen te realiseren. Hierdoor wordt het steeds lastiger groot bezet repertoire op podia buiten de randstad te brengen. Incidentele concerten, zoals afgelopen jaar in Apeldoorn en Middelburg, geven ons de kans om nieuwe regio's langduriger aan ons speelgebied toe te voegen.

De muziek van Bach raakt en inspireert over de hele wereld mensen, onafhankelijk van hun religie, afkomst en opvoeding. We streven er dan ook naar zoveel mogelijk mensen te bereiken die voor de schoonheid van Bachs muziek open staan. We spannen ons in voor een optimale zaalbezetting waarbij we ons vaste publiek behouden en daarnaast verbreden.

In 2018 bezochten 42.333 bezoekers in totaal 61 reguliere concerten en 1.051 bezoekers educatieve en andere evenementen van de Bachvereniging.

De Nederlandse Bachvereniging is zich ervan bewust dat zij nooit achterover mag leunen, ook niet als de prestatienormen en bezoekersaantallen worden gehaald. Er moet voortdurend aandacht zijn voor publieksonwikkeling. Zoals bij veel klassieke muziekensembles is het publiek overwegend ouder, hoger opgeleid en nog weinig (cultureel) divers. In het verslagjaar zijn stappen gezet om toe te werken naar een diverser samengesteld publiek. Denk hierbij aan een netwerkclub voor een nieuwe generatie Bachliefhebbers, het spelen op bijzondere locaties en het streven naar meer multidisciplinaire samenwerkingen.

Internationalisering

Een van de voornemens voor de komende jaren is een grotere zichtbaarheid in het buitenland. Het streven is eenmaal per twee jaar een intercontinentale tournee te maken, te beginnen met Japan in de vroege herfst van 2019. Daarnaast zal er binnen Europa vaker worden geconcentreerd, enerzijds door nationale tournees uit te breiden met concerten in buurlanden en anderzijds door muzikale bijdragen te leveren aan buitenlandse festivals, zoals Bachfest Leipzig en Musikfest Stuttgart in juni 2020.

All of Bach

Buiten onze concerten om bieden we ons publiek overal en op elk het moment dat het daaraan behoefte heeft een hoogwaardige concertbeleving via All of Bach. Ruim 202.000 unieke bezoekers bezochten allofbach.com in 2018. 75% van deze bezoekers was nieuw. Van de bezoekers kwam 40% uit Nederland, het overige All-of-Bachpubliek was vooral uit de Verenigde Staten, Spanje, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Japan, Canada, België en Italië afkomstig.

Dat de website allofbach.com 14.000 bezoekers minder trok dan in het jaar ervoor is een gevolg van de introductie van het All-of-Bachkanaal op YouTube per 1 september 2018.

De Nederlandse Bachvereniging heeft sinds 2009 een YouTube-kanaal. In de eerste negen jaar bereikten onze video's op YouTube in totaal ca. 850.000 views en waren er 4.000 abonnees. In de vier maanden tussen de introductie van All of Bach op YouTube en 31 december 2018 waren er 1,4 miljoen views en 17.500 abonnees. De aanwezigheid op YouTube draagt enorm bij aan het bereik en de naamsbekendheid van de Nederlandse Bachvereniging, in binnen- en buitenland. Bezoekers van het YouTubekanaal zijn voornamelijk afkomstig uit de Verenigde Staten, Japan, Frankrijk, Nederland en Duitsland. Velen maken pas sinds de introductie op YouTube kennis met All of Bach. De reacties van de bezoekers, van New York tot Tel Aviv en van Madrid tot Tokyo, zijn enthousiast en hartverwarmend.

Stakeholders en partners

De Nederlandse Bachvereniging heeft een naam hoog te houden waar het gaat om de ontwikkelingen in de oude muziek. Altijd in haar bijna honderdjarige geschiedenis heeft de organisatie bronkennis gekoppeld aan voortschrijdende inzichten en dit zullen we blijven doen. Met die frisse en avontuurlijke benadering houden we de noten inspirerend en springlevend. Onderzoek en experimenten op het gebied van oude muziek worden zodoende vroeg of laat ook op het podium zichtbaar, en vooral hoorbaar. In 2018 zijn gesprekken gestart met Xavier Vandamme en Jed Wentz (Organisatie Oude Muziek) om de positie van onderzoek en experiment in de oude muziek te verbreden.

Met de conservatoria van Den Haag en Amsterdam werkt de Nederlandse Bachvereniging al vele jaren samen, bijvoorbeeld bij de 'jonge' *Johannes-Passion* in 2017 en *Concerto Supergrosso* in seizoen 2019-2020. Veel van onze musici zijn docent aan conservatoria en laten leerlingen, indien mogelijk, af en toe meespelen met onze uitvoeringen.

In samenwerking met de conservatoria van Den Haag en Amsterdam zijn onlangs audities georganiseerd voor het Young Bach Fellowship; het talentontwikkelingsprogramma van de Nederlandse Bachvereniging.

Ook zijn we in 2018 een samenwerking aangegaan met het Nederlands Violonconours. In het voorjaar van 2019 vindt als resultaat daarvan een eerste project plaats: violopartita's van Bach, gespeeld door jonge violisten (tussen 13 en 18 jaar), gecoacht door Shunsuke Sato en opgenomen voor All of Bach. Musici van de Nederlandse Bachvereniging zetten zich ook in op het gebied van muziekbeoefening door amateurs. In 2018 zijn gesprekken gestart met het in Utrecht gevestigde amateur-barokensemble Collegium Musicum Traiectum (CMT), dat onder leiding staat van Paulien Kostense, zelf violiste bij de

Nederlandse Bachvereniging. Voor 2019 is voor de instrumentalisten van CMT een aantal coachingssessies gepland door musici van de Bachvereniging. Ook zangers kwamen aan hun trekken: tijdens het Hart & Ziel Festival 2018 verzorgde tenor en lid van de artistieke commissie van de Nederlandse Bachvereniging René Veen een workshop koralen zingen voor amateurs.

In 2016 zijn gesprekken gestart met het operagezelschap Opera2Day om te kijken of samenwerking mogelijk was. Dit heeft geresulteerd in *Vivaldi – Dangerous Liaisons*, waarvan de voorbereidingen in 2018 vielen; de speelperiode was januari-maart 2019. De samenwerking bleek dermate succesvol dat eind 2018, voordat de uitvoeringen hadden plaats gevonden, al gesproken werd over een vervolg in 2020. Deze plannen worden momenteel, met wederzijds enthousiasme, concreter gemaakt. Voor de Nederlandse Bachvereniging is dit een belangrijke kans om nieuw publiek aan zich te binden en haar artistieke profiel aan te scherpen; zoals de Nederlandse Bachvereniging constant hedendaagse relevantie paart aan de historische uitvoeringspraktijk, zoekt Opera2Day ook altijd verbinding tussen de geschiedenis en het heden.

In oktober 2018 speelde de Bachvereniging in de NTR ZaterdagMatinee. Artistiek leider/programmeur Kees Vlaardingebroek spreekt momenteel met Shunske Sato over structurele samenwerking tussen de Nederlandse Bachvereniging en de NTR ZaterdagMatinee in de komende jaren op het gebied van alternatieve passies. Dit geeft ons de kans om, naast het icoon dat de *Matthäus-Passion* is, ook andere, zelden gespeelde passiemuziek ten gehore te brengen.

Educatie en talentontwikkeling

Sinds 2003 heeft de Nederlandse Bachvereniging het succesvolle educatieproject *Oog in oog met de Matthäus-Passion*, waarbij middelbare scholieren (Havo/VWO) met een lespakket, bestaande uit een interactieve cd-rom met verschillende opdrachten en een gastles van een musicus van de Nederlandse Bachvereniging, worden voorbereid op het bezoeken van één van onze uitvoeringen van de *Matthäus-Passion*. In 2018 namen 270 leerlingen van in totaal tien scholen deel aan *Oog in oog met de Matthäus-Passion*.

Omdat *Oog in oog* al lang (ongewijzigd) bestaat en aan revisie toe is, is de Nederlandse Bachvereniging in 2018 van start gegaan met het ontwikkelen van een nieuw educatieproject i.s.m. Bureau Podium (bureau voor educatieve communicatie), dat de Bachvereniging eveneens heeft ondersteund bij de totstandkoming van *Oog in oog*. Uit een klankbordsessie met vier docenten, die al geruime tijd met hun leerlingen deelnemen aan *Oog in oog*, kwam naar voren dat de nadruk in het onderwijs tegenwoordig met name wordt gelegd op praktijkgericht leren. Behoeftte aan een lespakket met tekst en beeld is er nauwelijks, in plaats daarvan worden leerlingen geënthousiasmeerd voor klassieke muziek door te doen, te experimenteren en te ervaren, eventueel in combinatie met de meest actuele media. Daarom werken we niet aan een nieuw lespakket, maar zullen we handvatten creëren voor de docent ter voorbereiding op het educatieproject; het educatieproject zelf wordt geleid door musici van de Nederlandse Bachvereniging. Leerlingen op een praktijkgerichte manier in aanraking laten komen met klassieke muziek, en in het bijzonder de muziek van Johann Sebastian Bach, staat hierbij centraal.

In de afgelopen jaren is de focus op talentontwikkeling in de culturele sector enorm toegenomen. De Nederlandse Bachvereniging onderschrijft het belang hiervan en geeft al jaren bewust veel ruimte aan de aanstormende generatie musici. Met hulp van het Gieskes-Strijbis Fonds geven we dit streven sinds 2013 een duurzamere structuur. We ontwikkelden het Young Bach Fellowship, een coachingprogramma waarmee we enerzijds een podium bieden aan jonge musici die zich verder willen ontwikkelen in de barokmuziek en anderzijds hen begeleiden bij het ondernemerschap dat het vak van musicus vandaag de dag vraagt.

Het Young Bach Fellowship is een broedplaats waar jong talent de ruimte krijgt om te experimenteren, zich te ontwikkelen en nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Deelnemers krijgen de kans mee te spelen met een productie van de Bachvereniging, ze krijgen een mentor toegewezen, worden gecoacht en krijgen steun vanuit marketing en productie. Bij het koppelen van 'fellows' aan mentors kijken we naar de specifieke behoeften van de individuele deelnemers. Omdat de begeleiding voornamelijk is gericht op niet-muzikale onderwerpen, worden deelnemers vaak gekoppeld aan iemand die een andere (muzikale) specialisatie heeft. Het succesvolle programma levert zodoende

een mooie bijdrage aan de cohesie tussen de verschillende generaties, disciplines en afdelingen van onze organisatie. In 2018 kende het fellowship twaalf fellows; acht instrumentalisten en vier vocalisten. De fellows deden onder meer mee met *Kerst met Bach*, de *Matthäus-Passion* en *Dido en Aeneas*.

Het Young Bach Fellowship werd in 2018 mogelijk gemaakt met steun van het Gieskes-Strijbis Fonds. Ter gelegenheid van het afscheid van Jos van Veldhoven als artistiek leider van de Nederlandse Bachvereniging werd het Jos-van-Veldhovenfonds opgericht ten behoeve van talentontwikkeling. Tijdens zijn afscheidsconcert op 18 juni 2018 was reeds ruim € 30.000,- ingezameld voor het Fonds dat o.a. een duurzame plaats voor het Young Bach Fellowship binnen de Nederlandse Bachvereniging moet garanderen.

2018 in vogelvlucht

Het jaar begon met zes uitvoeringen van *De allermooiste Bachcantates*. Artistiek leider Jos van Veldhoven koos zes van zijn favorieten en leidde het ensemble in twee verschillende programma's van elk drie cantates. Over *Wachet auf, ruft uns die Stimme (BWV 140)* schreef Joep Christenhusz in de NRC: '[Er] heerste van begin tot eind een majesteitlijke jubelstemming. Van het subliem vertolkte openingskoor tot de puntig gezongen duetten door sopraan Maria Keohane en bas Matthew Brook. In het plechtig traag genomen slotkoraal zweefde de violino piccolo van concertmeester Shunske Sato als een aureooltje boven koor en orkest.'

In maart volgde een veertien concerten tellende tournee met de *Matthäus-Passion*. De afgelopen 35 jaar stond deze bijna honderdjarige traditie onder het bevlogen artistiek leiderschap van Jos van Veldhoven, en ongeveer de helft van die tijd dirigeerde hij de uitvoeringen zelf. Ook in 2018 leidde hij het ensemble, de uitvoering op Stille Zaterdag 31 maart in Naarden was zijn laatste als artistiek leider van de Nederlandse Bachvereniging. Het was een indrukwekkend en gedenkwaardig moment, met – bij de *Matthäus-Passion* heel ongebruikelijk - een staande ovatie na afloop.

Er klonk meer dan Bach alleen: gastdirigent Robert King leidde in april een Purcell-programma bij de Nederlandse Bachvereniging met als belangrijkste onderdeel de barokopera *Dido and Aeneas*. 'Koor en orkest tonen grote flexibiliteit en zijn in staat om de ene frase lyrisch te spelen en meteen om te schakelen naar gedecideerd staccato.' schreef Yourai Mol van Place de l'Opéra. 'De intieme passages zijn van enorme schoonheid: zacht en soms flinterdun, maar toch doeltreffend.'

In mei boden musici van de Nederlandse Bachvereniging een kijkje achter de voordeur van de familie Bach, tijdens de productie *Bij Bach thuis*. Het gezelschap, bestaande uit tenor Charles Daniels, luitist Fred Jacobs, klavecijnist Menno van Delft en gambiste Mieneke van der Velden reisde met dit programma vol muziek die de gezinsleden van Bach zelf ooit schreven en/of uitvoerden naar Utrecht, Kampen, Amsterdam en Maastricht. Mathieu Heinrichs, ex-bestuurslid en voormalig voorzitter van de artistieke commissie van de Nederlandse Bachvereniging, voorzag de muziek van bespiegelingen en context.

Op 18 juni vond het jaarlijkse Vriendenconcert plaats en bij die gelegenheid droeg Jos van Veldhoven na 35 jaar inspirerend leiderschap letterlijk en figuurlijk het stokje over aan de nieuwe artistiek leider Shunske Sato. Het was een indrukwekkend concert in de Grote Zaal van TivoliVredenburg. De beide heren hadden een gevarieerd programma samengesteld, dat op het lijf van de Nederlandse Bachvereniging was geschreven. Er klonk muziek van Johann Sebastian Bach, uiteraard, maar ook van Johann Bach, George Frederic Handel, Heinrich Ignaz Franz Biber, Benedictus a Sancto Josepho en Joseph Haydn. Daarnaast voerden orkest, koor én kantoor de speciaal door Jörn Boysen voor Jos van Veldhoven gecomponeerde minicantate *Im Feld' und bey Hoffe* uit (tekst: Martin Küster). Wethouder cultuur en loco-burgemeester van Utrecht Anke Klein onderscheidde Jos met de Maartenspenning, die wordt uitgereikt aan personen die zich voor een langere periode belangeloos verdienstelijk hebben gemaakt voor de stad Utrecht op cultureel terrein. Van de Vrienden van de Nederlandse Bachvereniging ontving Jos een Liber Amicorum en ter gelegenheid van zijn afscheid werd het Jos van Veldhoven Fonds in het leven geroepen, ter ondersteuning van talentontwikkeling bij de Nederlandse Bachvereniging.

Tijdens het eerste grote project van seizoen 2018-2019, met tien uitvoeringen van de *Brandenburgse Concerten*, presenteerde de Nederlandse Bachvereniging haar nieuwe artistiek leider in het hele land,

van Groningen tot Eindhoven en van Alkmaar tot Enschede. Publiek, pers én het eigen ensemble waren razend enthousiast. Kleine accenten in de uitvoering hintten al naar de koers die Shunske Sato met de Nederlandse Bachvereniging wil varen. Zoals Marjolijn Sengers schreef in haar recensie van onze *Brandenburgse Concerten* in het Eindhovens Dagblad: 'Sato gaf al meerdere visitekaartjes af in de afgelopen jaren, dit exemplaar mag in een gouden lijstje. Hij is niet van het stijve en het ongemakkelijke, niet van de conventie, bij Sato voert opperste concentratie in een sfeer van collegiale ontspannenheid de boventoon. [...] Zijn onmiskenbaar eigenzinnige visie kent risico's maar die neemt hij bewust. Veiligheid in de muziek kent hij niet, verkiest hij niet. Zijn publiek was hem er dankbaar voor.'

Ook de tien kerstconcerten vonden verspreid over het land plaats. Van Kampen tot Maastricht en van Haarlem tot Tilburg vierden ons publiek en de Nederlandse Bachvereniging *Kerst met Bach*. Op het programma stonden cantates die Bach componeerde ter ere van Maria en Kerstmis. Het ensemble stond onder leiding van gastdirigent Marcus Creed. Naast de negen reguliere concerten, voerde de Nederlandse Bachvereniging in samenwerking met haar partner Deloitte een besloten concert uit in Naarden, voor de relaties van beide partners. Een sfeervolle, succesvolle avond.

Behalve deze producties van eigen programmering concerteerden musici van de Nederlandse Bachvereniging in de tuin van Paleis Het Loo, in de Oostkerk in Middelburg, tijdens het Bachfestival Dordrecht, de Culturele Zondag in Utrecht en in de Ere galerij van het Rijksmuseum. In juni speelde Shunske Sato namens de Bachvereniging op het Bachcelona Festival in Barcelona en dichterbij huis verzorgde hij een intiem concert in de Koninklijke Wachtkamer van het Centraal Station in Amsterdam, in samenwerking met onze gewaardeerde sponsor NS. Tijdens het Hart & Ziel Festival in oktober in TivoliVredenburg verzorgde de Nederlandse Bachvereniging onder leiding van haar kersverse artistiek leider een groot deel van de live muziek tijdens de laatste dertig werken op de Hart & Ziel Lijst van NPO Radio 4. In samenwerking met de NTR ZaterdagMatinee bracht de Nederlandse Bachvereniging in oktober het oratorium *Il sacrificio di Abramo*, van de vrouwelijke barokcomponist Camilla de Rossi. Gesprekken over een vervolg van deze samenwerking zijn in een vergevorderd stadium.

In 2018 begon de Nederlandse Bachvereniging aan een nieuw tijdperk. Een nieuwe algemeen directeur, een nieuwe artistiek leider. We kijken met trots en dankbaarheid terug en met enthousiasme en ambitie vooruit.

3.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na voorgestelde resultaatbestemming)

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste Activa				
1. Immateriële vaste activa		7.661		18.658
2. Materiële vaste activa		39.686		17.749
Totaal vaste activa		47.347		36.407
Vlottende activa				
3. Voorraden		3.654		4.582
4. Vorderingen				
- Debiteuren	169.377		284.562	
- Belastingen	37.249		69.312	
- Overige vorderingen en overlopende activa	892.661		716.521	
Totaal vorderingen		1.099.287		1.070.395
5. Liquide middelen		453.407		243.613
Totaal vlottende activa		1.556.348		1.318.590
TOTAAL ACTIVA		1.603.695		1.354.997

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
6. Eigen vermogen				
Algemene reserve	48.898		33.389	
Bestemmingsreserve educatie	23.060		25.000	
Bestemmingsreserve marketing & communicatie	5.835		20.835	
Bestemmingsreserve All of Bach	334.455		299.455	
Bestemmingsreserve bijzondere personeelslasten	-		27.000	
Bestemmingsreserve Jubileum	60.000		-	
Bestemmingsreserve Verbetering arbeidsvoorwaarden musici	140.000		-	
Bestemmingreserve Jos van Veldhoven Fonds	34.000		-	
Totaal eigen vermogen		646.248		405.679
7. Langlopende schulden				
Vooruitontvangen gelden	16.726		31.414	
Subsidie Fonds Podiumkunsten	137.650		137.650	
Totaal langlopende schulden		154.376		169.064
8. Kortlopende schulden				
Vooruitontvangen recettes	357.055		397.741	
Crediteuren	273.986		217.561	
Belastingen	18.516		12.352	
Nog te betalen honoraria	-		-	
Overige schulden en overlopende passiva	153.514		152.600	
Totaal kortlopende schulden		803.071		780.254
TOTAAL PASSIVA		1.603.695		1.354.997

LASTEN			
1. Beheerslasten personeel	276.665	240.000	252.053
2. Beheerslasten materieel	365.407	420.000	292.738
3. Totale beheerslasten	642.072	660.000	544.791
4. Activiteitenlasten personeel			
-voorbereiding	551.001	525.000	590.867
-uitvoering	978.922	1.180.000	1.070.992
	1.529.923	1.705.000	1.661.859
5. Activiteitenlasten materieel			
-voorbereiding	53.029	40.000	85.980
-uitvoering	569.412	700.000	723.365
-marketing	75.782	100.000	96.801
-educatieve activiteiten	1.167	3.500	3.139
	699.390	843.500	909.285
6. Totaal activiteitenlasten	2.229.313	2.548.500	2.571.144
7. TOTALE LASTEN	2.871.385	3.208.500	3.115.935
8. Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	241.938	1.500-	126.350
9. Saldo rentebaten/-lasten	1.369-	1.500	1.923-
11. Exploitatieresultaat	240.569	-	124.427
RESULTAATVERDELING			
Mutatie bestemmingsreserve educatie	1.940-	-	-
Mutatie bestemmingsreserve marketing & communicatie	15.000-	-	9.165-
Mutatie bestemmingsreserve All of Bach	35.000	-	91.575
Mutatie bestemmingsreserve bijzondere personele lasten	27.000-	-	27.000
Mutatie bestemmingsreserve Jubileum	60.000	-	-
Mutatie bestemmingsreserve Verbetering arbeidsvoorwaarden musici	140.000	-	-
Mutatie bestemmingsreserve Jos van Veldhoven Fonds	34.000	-	-
Mutatie algemene reserve	15.509	-	15.017
	240.569	-	124.427
Personele bezetting (beheer en activiteiten)			
Fte. Uitvoerend (op en rond het podium)1	1,13	1,00	0,80
Fte. Niet uitvoerend	10,32	10,50	9,91
Fte. Inhuur)2			
Totaal personele bezetting	11,45	11,50	10,71
<i>Van wie in vaste dienst</i>	<i>7,04</i>	<i>7,50</i>	<i>8,34</i>
<i>Van wie in tijdelijke dienst</i>	<i>4,41</i>	<i>4,00</i>	<i>2,37</i>

1. Bij uitvoerend personeel is 50% van het dienstverband van de concertproducenten opgenomen. De Nederlandse Bachvereniging heeft geen musici in vaste dienst. Per project wordt gewerkt met losse contracten. In 2018 hebben 144 verschillende musici meegewerkt aan de activiteiten van de Nederlandse Bachvereniging.

2. Gezien de complexiteit en variëteit aan activiteiten die de Bachvereniging ontplooit en de grote hoeveelheid aan mensen die in wisselende samenstellingen op freelancebasis meewerkt aan deze activiteiten, is het voor ons vrijwel onmogelijk om een adequate inschatting te maken van het aantal fte's dat we inhuren. Voor een deel valt dit ook lastig te vertalen in uren omdat men betaald krijgt voor een product dat wordt opgeleverd en niet op basis van een uurtarief.